

FASTER ANDELSKASSES RISIKORAPPORT

31.12.2018

Inkl. solvensbehov

CVR-nr. 2176 9916

Indhold

Indledning	3
Risikostyringsmålsætninger og –politik.....	3
Kapitalgrundlag.....	9
Kontracyklisk buffer	12
Kreditrisiko	13
Behæftede og ubehæftede aktiver	16
Anvendelse af kreditvurderingsbureauer	17
Eksposering mod markedsrisiko.....	17
Eksposering mod operationel risiko	17
Eksposering mod aktier m.v. der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	18
Eksposering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	18
Eksposering mod securitiseringspositioner	19
Aflønningspolitik	19
Gearing.....	19
IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko	20
Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker	20
IFRS 9 Overgangsordning	22

Indledning

Formålet med denne risikorapport er at give et indblik i Faster Andelskasses risici, kapitalforhold samt kapital- og risikostyring.

Risikorapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR) om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter samt EBAs retningslinjer. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter de såkaldte Søjle III-regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Risikorapporten indeholder en beskrivelse af, hvilke risici Faster Andelskasse er udsat for, og hvordan Andelskassen varetager risiko- og kapitalstyring i relation til disse risici.

Oplysningerne i denne risikorapport vedrører året 2018 og er ikke revideret af Andelskassens eksterne revision.

Faster Andelskasse offentliggør den fulde risikorapport en gang om året i forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten. Det er Faster Andelskasses vurdering at både de offentliggjorte oplysninger, samt frekvens for offentliggørelse er hensigtsmæssigt i forhold til risikoeksponeringen.

Indholdet i risikorapporten følger kronologien i CRR-forordningens artikel 435 til 455. Områder som ikke findes relevant for Faster Andelskasse er udeladt.

Risikostyringsmålsætninger og - politik

Andelskassen er eksponeret i forhold til forskellige risikotyper. Faster Andelskasses bestyrelse fastlægger med udgangspunkt i Andelskassens forretningsmodel og strategiske målsætninger relevante risikopolitikker samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med Andelskassens politikker for risikostyring er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

De væsentlige risikoområder for Faster Andelskasse er: Kreditrisiko, Markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici relateret til kunder med finansielle problemer, store eksponeringer m.v.

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af Andelskassens aktiver og passiver ændres som følge af forandringer i markedsforholdene. Faster Andelskasses samlede markedsrisiko omfatter renterisici, valutarisici, aktierisici og ejendomsrisici.

Likviditetsrisiko er risikoen for, at Andelskassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Andelskassens likviditetsberedskab.

Operationel risiko er risikoen for, at der direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller på grund af eksterne hændelser.

Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelsen af de tildelte risikorammer. Endvidere foretager bestyrelsen løbende og mindst en gang om året en vurdering af Andelskassens enkelte og samlede risici og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable.

Andelskassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. FASTER Andelskasses risikofunktion varetages af direktionen. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af Andelskassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende.

Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om Andelskassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omgang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke Andelskassen.

Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på.

Direktionen har ansvar for den daglige ledelse, herunder at Andelskassen drives i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at Andelskassen kun påtager sig de risici, som organisationen forstår og kan gennemskue konsekvenserne af.

I kraft som risikoansvarlig er direktionen ansvarlig for at have et samlet overblik over Andelskassens risikobehæftede aktiviteter med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring heraf. Direktionen skal sikre, at alle væsentlige risici i Andelskassen, herunder risici, der går på tværs af organisatoriske enheder, identificeres, måles, håndteres og rapporteres korrekt.

FASTER Andelskasse har tillige en complianceansvarlig, som har til opgave at overvåge risikoen for, at Andelskassen bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme eller at Andelskassen eller andelskassens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af finansiell lovgivning samt Andelskassens interne retningslinjer. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

Særligt om kreditrisiko

Kreditrisici udgør den absolut væsentligste risikofaktor for FASTER Andelskasse. Bestyrelsen har inden for rammerne af den vedtagne forretningsmodel i kreditpolitikken fastlagt de overordnede principper for Andelskassens kreditgivning og foretager bevilling af de største engagementer. Bestyrelsen har endvidere videregivet beføjelser til direktionen.

FASTER Andelskasses direktion er ansvarlig for den løbende styring af vor kreditrisiko, herunder at politikker og forretningsgange og kontrolrutiner udvikles og optimeres. Dette betyder, at FASTER Andelskasse kun påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Andelskassen drives efter, og som Andelskassen har de kompetencemæssige ressourcer til styring af.

Andelskassens kreditpolitik fastsætter, at Andelskassens risikoprofil på kreditområdet skal være passende forsigtigt. Følgende centrale elementer fra kreditpolitikken kan fremhæves:

Andelskassens målgruppe er privatkunder og erhvervs kunder med en sund økonomi i Skjern området. Andelskassen ønsker ingen væsentlig eksponering mod udenlandske aktiviteter. Bankens kreditpolitik medfører endvidere, at spekulative privatkunder med ønske om gearede investeringer ikke passer ind i Andelskassens koncept.

Andelskassen ønsker som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver. Ved eksponeringer ved erhvervs kunder anvender Andelskassen som udgangspunkt pant i fastejendom og løsøre pant, herunder pant i driftsmidler samt virksomhedspant og fordringspant, men også sikkerhedstyper som værdipapirer, kautioner og debitorer.

Andelskassen ønsker som udgangspunkt ikke eksponeringer, der overstiger 2 procent af Andelskassens kapitalgrundlag. Eksponeringer over 2 procent af Andelskassens kapitalgrundlag skal godkendes af bestyrelsen. Med baggrund i tilsynsdiamantens pejlemærke for store engagementer styrer Andelskassen efter, at summen af store engagementer aldrig overstiger 175 % af kapitalgrundlaget.

Bestyrelsen har vedtaget principper for rapportering for kreditområdet. Bestyrelsen modtager mindst hvert kvartal rapportering på kreditområdet. Mindst 2 af de årlige rapporteringer er fuldstændige rapporter, mens øvrige rapporteringer kan være mindre omfattende.

Særligt om markedsrisiko

Andelskassens bestyrelse har i markedsrisikopolitikken fastlagt de overordnede rammer og principper for styring af Andelskassens markedsrisiko. De væsentligste typer af markedsrisici er renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Andelskassens grundlæggende målsætning vedrørende markedsrisici er, at Andelskassen ønsker at opnå det bedst mulige afkast under hensyn til, at der føres en forsigtig og konservativ markedsrisikopolitik, hvor der primært investeres i særligt dækkende realkreditobligationer.

I markedsrisikopolitikken identificeres forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko Andelskassen ønsker at påtage sig. Bestyrelsen har fastsat følgende grænser for Andelskassens markedsrisiko. Andelskassens samlede renterisiko må ved en ændring på 1 procentpoint i form af en parallelforskydning af rentekurven ikke overstige 6 % af Andelskassens kapitalgrundlag efter fradrag. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i markedsrisiciene.

Direktionen har ansvaret for opgørelse, overvågning samt kontrol og rapportering af markedsrisici. Beregning af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Løbende rapportering til bestyrelsen
- Rapportering af kapitalprocenter til myndigheder

Overvågning sker ved hjælp af et risikostyringssystem. Såfremt en position overskrider direktionens samlede rammer og beføjelser, rapporteres der straks til bestyrelsen herom.

Særligt om Likviditetsrisiko

Bestyrelsen har fastsat, at likviditeten skal være forsvarligt og tilpas forsigtig til at understøtte Andelskassens forretningsmodel. Dette sikres primært ved en målsætning om, at likviditetsoverdækningen i henhold til lovens krav til enhver tid skal være mindst 100 procentpoint over det til enhver tid gældende LCR dækningskrav. Det er endvidere Andelskassens målsætning, at kundeindlån i alt overvejende grad skal finansiere kundeudlånene, således at Andelskassens afhængighed af ekstern funding minimeres. Andelskassens har pr. 31.12.2018 en dækning på 692 procent.

Bestyrelsen har endvidere besluttet en politik på likviditetsområdet, der fastlægger den overordnede risikoprofil og den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling med henblik på lønsomt at understøtte Andelskassens forretningsmodel. Endvidere er der besluttet retningslinjer for Andelskassens opgørelse af likviditetsrisikoen samt for finansieringsstrukturen. Endelig er der fastlagt en overordnet beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet/funding.

Funding af FASTER Andelskasses udlånsportefølje sker primært gennem to forskellige fundingkilder; Andelskassens indlånsportefølje og gennem Andelskassens egenkapital. Indlånsporteføljen er primært bygget op omkring indlån fra kunder med et langvarigt forhold til FASTER Andelskasse.

Styring af den samlede likviditet sker for at sikre, at Andelskassens omkostninger til likviditetsfremskaffelse ikke stiger uforholdsmæssigt meget og for at undgå, at manglende funding forhindrer Andelskassen i at opretholde den vedtagne forretningsmodel. Ultimativt skal likviditetsstyringen sikre, at FASTER Andelskasse altid er i stand til at opfylde sine betalingsforpligtelser.

Likviditetsstyring foregår via en række styringsmekanismer. Den kortsigtede likviditet styres via faste mål for likviditetsreserven kombineret med stresstest. Den langsigtede likviditet styres via stresstest og fokus på den strategiske fundingstruktur.

Direktionen har ansvaret for den løbende rapportering om bankens likviditetssituation. Risikostyringsfunktionen overvåger og rapporterer, hvorvidt Andelskassens likviditetsrisiko ligger inden for de udstukne rammer.

FASTER Andelskasses bestyrelse modtager ved hvert bestyrelsesmøde detaljeret rapportering om bankens aktuelle og fremadrettede likviditetssituation.

Særligt om operationelle risici

FASTER Andelskasse er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhensigtsmæssige procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

FASTER Andelskasses bestyrelse har i en politik for operationelle risici angivet en ramme for identifikation, vurdering, overvågning og styring af den operationelle risiko. Derudover har Andelskassen politikker for IT-sikkerhed, kontroller og forsikring, der understøtter den operationelle risikostyring.

Det er Faster Andelskasses grundlæggende målsætning at begrænse de operationelle risici under hensyn til de omkostninger, som er forbundet hermed. Desuden søges operationelle risici minimeret ved at adskille udførelse fra kontrol.

Et væsentligt område ved vurderingen af Andelskassens operationelle risici er IT-forsyningen, som er outsourcet til Bankernes EDB Central, herefter BEC, som banken ejer sammen med en række andre Andelskasser og pengeinstitutter. Andelskassens direktion forholder sig løbende til IT-sikkerheden, herunder beredskabsplaner og nødplaner, som har til hensigt at sikre IT-driften trods eventuelle kritiske begivenheder.

Der foretages en løbende registrering af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Registreringen danner baggrund for en vurdering om forretningsgang bør justeres med henblik på at undgå eller minimere operationelle risici.

Bestyrelsen modtager mindst én gang årligt rapportering, der beskriver udviklingen i bankens operationelle risici.

Faster Andelskasse anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalkravet til de operationelle risici, hvor der med udgangspunkt i et gennemsnit af de seneste tre års nettoindtægter, opgøres et beløb, som indgår i den samlede risikoeksponering til dækning af Andelskassens operationelle risici.

Ledelseserklæringer

Faster Andelskasses bestyrelse og direktion har den 5. marts 2019 godkendt risikorapporten for 2018.

Det er bestyrelsens vurdering, at Andelskassens risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringsystemer er tilstrækkelige i forhold til Andelskassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af Faster Andelskasses overordnede risikoprofil i tilknytning til Andelskassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal giver et relevant og dækkende billede af Andelskassens risikoforvaltning, herunder af, hvordan Faster Andelskasses risikoprofil og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og – strategi, materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af Faster Andelskasses direktion, complianceansvarlige samt på grundlag af evt. af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser.

Det er på den baggrund bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Faster Andelskasses forretningsstrategi er baseret på Andelskassens vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Andelskassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Faster Andelskasses har pr. 31. december 2018 opgjort kapitaloverdækning til 10,4 procent point ud fra et kapitalbehov på 11,1 procent, og en faktisk kapitalprocent på 21,5 procent.

Kapitaloverdækningen anses for at være absolut tilfredsstillende. Kapitaloverdækningen vil kunne sikre Faster Andelskasses fortsatte drift og medvirke til den løbende udvikling.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt Faster Andelskasses aktuelle tal for diverse grænseværdier.

	Tilsynsdiamant	Faster Andelskasse
Udlånsvækst	20 procent	0,2 procent
Store engagementer	175 procent	126,2 procent
Likviditetsoverdækning	> 100 procent	692,1 procent
Funding ratio	< 100 procent	43,00 procent
Ejendomseksponering	< 25 procent	2,2 procent

Ledelsessystemer

Faster Andelskasses bestyrelsesmedlemmer besidder udover ledelsesposten i Andelskassen et antal øvrige bestyrelsesposter

Bestyrelsens formand, Poul Fomsgård Jensen	0
Bestyrelsesmedlem Karl Ejler Andersen	4
Bestyrelsesmedlem Henrik Engell Petersen	2

Faster Andelskasse følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om Andelskassens risici til at sikre en forsvarlig drift af Andelskassen. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen står beskrevet i Faster Andelskasses vedtægter, som er tilgængelige på vores hjemmeside.

Faster Andelskasse har i medfør af Lov om Finansiellvirksomhed § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at Andelskassens ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til blandt andet forskellighed i faglighed, erhvervs erfaring, køn og alder.

Aktuelt er der tale om en underrepræsentation af kvinder i bestyrelsen. Bestyrelsen vil på sigt forsøge at få flere kvindelige medlemmer i bestyrelsen og herigennem sikre en bedre kønsmæssig sammensætning af bestyrelsen. Bestyrelsen anser, at bestyrelsen har en bredde og besidder kompetencer, som vurderes fuldt ud tilstrækkelige til at lede en Andelskasse af vores størrelse.

Rapportering

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering herunder opfølgning på lovgivnings- og ledelsesmæssige risikorammer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle de væsentlige risikoområder.

Kapitalgrundlag

For en afstemning mellem den regnskabsmæssige egenkapital og kapitalgrundlaget i henhold til kapitaldækningsreglerne henvises til side 18 i 2018 årsregnskabet.

Kapitalprocent

Faster Andelskasses kernekapital efter fradrag pr. 31.12.2018 er opgjort til 44.888 t.kr

Faster Andelskasses kapitalgrundlag pr. 31.12.2018 er opgjort til 44.888 t.kr

Faster Andelskasses vægtede poster pr. 31.12.2018 er opgjort til 208.376 t.kr

Faster Andelskasses kapitalprocent pr. 31.12.2018 er opgjort til 21,5 %

Kapitalkrav og tilstrækkeligt kapitalgrundlag

Til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger Faster Andelskasse ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAPen identificeres de risici, som Faster Andelskasse er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres, fx vedforretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Solvensbehovet er Faster Andelskasses egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som Andelskassen påtager sig. Faster Andelskasses bestyrelse har halvårligt drøftelser omkring fastsættelsen af solvensbehovet, for at sikre at den er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra Andelskassens direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også selvom tilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen en afgørende om opgørelsen af Andelskassens solvensbehov, som skal være tilstrækkelig til at dække Andelskassens risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herunder drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for Faster Andelskasses solvensbehov, herunder hvilke risikoområder og benchmarks der bør tages i betragtning ved beregningen af solvensbehovet.

Finanstilsynet har udsendt ”Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”. Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både tilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som Faster Andelskasse anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 procent af den samlede risikoeksponering (Søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer Faster Andelskasse på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til Andelskassens risici, og har i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger. Til det formål anvendes Faster Andelskassens egen historik.

Faster Andelskasses solvensbehov:

Opgjort Solvensbehov pr. 31.12.2018	1.000 kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. af de risikovægtede poster)	16.670	8,000
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	511	0,245
+ 3) Udlånvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	583	0,280
+ 4) Kreditrisici, heraf	5.458	2,619
4a) Kreditrisici på store kunder (>2 pct. af kapitalgrundlag) med finansielle problemer	3.833	1,839
4b) Øvrig kreditrisici	0	0,000
4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	594	0,285
4d) Koncentrationsrisiko på brancher	1.031	0,495
+ 5) Markedsrisici, heraf		
5a) Renterisici	0	0,000
5b) Aktierisici		
5c) Valutarisici		
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,000
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	0	0,000
+.8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,000
+.9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0	0,000
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,000
I alt	23.221	11.144

Faster Andelskasses solvensbehov opdelt på risikoområder:

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	Tilstrækkeligt Kapitalbehov i %
Kreditrisici	5.458	2,619 %
Markedsrisici	0	0,0 %
Operationelle risici	0	0,0 %
Øvrige risici	1.094	0,525 %
Tillæg som følge af lovbestemte krav	16.670	8,0 %
I alt	23.221	11,144 %

Faster Andelskasses overdækning/kapitalforhold:

Kapitalgrundlag (1.000 kr.)	44.888
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (1.000 kr.)	23.221
Kapitalprocent	21,5
Kapitalbehov i procent	11,144
Kapitaloverdækning (procent point)	10,356

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Faster Andelskasses opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at Andelskassens direktion skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet, samt de risici som direktionen finder, at Andelskassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelsen og direktionen vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Faster Andelskasse en del af den generelle fastlæggelse af kapitalbehovet.

Som det fremgår af ovenstående skema, vurderer Andelskassen, at der alene er behov for tillæg vedrørende, indtjening, udlånsvækst og kreditrisici, idet kapitalbehovet for alle øvrige risikogrupper vurderes at være indholdet i det lovpligtige kapitalkrav på 8 procent.

Finanstilsynet har ikke fastsat højere krav til kapitalgrundet end opgjort af Faster Andelskasse.

Faster Andelskasse har beregnet de risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden.

Minimumskapitalkravet på 8 procent for hver risikotype og eksponeringsklasse fremgår af nedenstående skemaer.

Eksponeringer mod	Risikoeksponering 1.000kr	Minimumskapital på 8%
Centralregeringer og -banker	0	0
Regionale og lokale myndigheder	0	0
Institutter	175	14
Selskaber	6.196	496
Detail	107.360	8.589
Sikret ved pant i fast ejendom	13.050	1.044
Misligholdelse	4.145	332
Forbundet med særlig høj risiko	0	0
Aktie	8.101	648
Andre poster	13.009	1.041

Eksponering mod modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser, i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Solvensmæssigt anvender Andelskassen markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Fastsættelsen af eksponeringens værdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko fastsættes som følger:

- Kontrakterne opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med positiv værdi.
- For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR.
- Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

I Faster Andelskasses bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages de højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilligede kreditgrænse på modparten.

I forbindelse med Andelskassens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 procent, der er minimumskapitalgrundlag i henhold til den 8+ metoden, som Andelskassen anvender til at opgøre det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov.

Vedrørende engagementer med kunder i eksponeringsklasserne erhvervsvirksomheder og detailkunder behandles rammer for finansielle kontrakter efter Andelskassens normale kreditvurderingsprincip.

Værdien af Faster Andelskasses samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden for modpartsrisiko, jf. CRR-forordningens, artikel 274, er 27.916 tkr. Minimumskapital på 8 % er 2.233 tkr.

Kontracyklisk buffer

I lyset af finanskrisen i 2008 og de procykliske mekanismer, der bidrog til den opståen og forstærkede dens virkning, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygning af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeren på baggrund af udvalgte indikatorer, blandt andet udlån i forhold til BNP i Danmark.

Faster Andelskasse har alene krediteksponeringer i Danmark. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager i 2018 er 0 procent, hvorfor Faster Andelskasse ikke på balancedagen har reserveret kapital til den kontracykliske kapitalbuffer. Det bemærkes, at den kontracykliske buffersats gældende fra 31. marts 2019 udgør 0,5 procent og forhøjes til 1,0 procent gældende fra 30. september 2019. Fremadrettet vil Faster Andelskasse reservere kapital til den kontracykliske kapitalbuffer i overensstemmelse med de fastsatte satser.

Kreditrisiko

Nedskrivninger på udlån, lånetilsagn og garantier:

Vedrørende principper for nedskrivning på udlån, lånetilsagn og garantier henviser Faster Andelskasse til omtalen af ”Model for nedskrivning for forventede kredittab” under ”Anvendt regnskabspraksis” i Faster Andelskasses årsrapport.

Samlede eksponeringer efter værdijusteringer og nedskrivninger samt periodens gennemsnit

Den samlede værdi af eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til kreditrisikoreduktion opdelt efter eksponeringsklasser fremgår af nedenstående skema samt efter hensyntagen til SMV. (kun eksponeringsklasser, hvor Faster Andelskasse faktisk har eksponeringer er medtaget).

Pr. 31.12.2018 Eksponeringer mod	Eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til kreditrisikoreduktion	Risikovægtede værdi (Eksponeringer efter nedskrivninger og efter hensyntagen til kreditrisikoreduktion og SMV)
	1000 kr.	1000 kr.
Centralregeringer eller centralbanker	42.096	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Offentlige enheder	0	0
Institutter	876	175
Selskaber	8.805	6.196
Detail	226.241	107.360
Sikret ved pant i fast ejendom	39.772	13.050
Misligholdelse	3.278	4.145
Aktier	8.101	8.101
Andre poster	14.575	13.009
I alt	343.744	152.036

Geografisk fordeling af eksponeringerne

Faster Andelskasses primære markedsområde er afgrænset af området omkring Andelskassens afdelinger i Astrup og Lem, 6900 Skjern. Her er langt hovedparten af Andelskassens eksponeringer koncentreret, hvorfor en nærmere geografisk specifikation er udeladt.

Branchefordeling pr. eksponeringsklasse

Branchefordelingen af de oprindelige samlede eksponeringer (før værdjusteringer og nedskrivninger) pr. eksponeringsklasse fremgår af nedenstående skema.

1.000 kr.	Centralbanker Centralregeringer	Institutter	Selskaber	Detail	Pant i fast ejendom	Misligholdelse	Aktie	Andre poster
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri			8.497	55.048	1.840	1.830		
Industri og råstofudvinding				3.970	3.231			
Energiforsyning				268	51			
Bygge- og anlæg				7.865	476			
Handel			791	15.182	1.576	537	100	
Transport, hoteller og restauranter				1.073	1.188	736		
Information og kommunikation				599	252		41	5.359
Finansiering og forsikring	42.096	391		5.288			7.705	
Fast ejendom				5.184	285			
Øvrige erhverv				14.382	2.348	172	251	
Private				117.376	28.520		2	9.214

Eksponeringer fordelt efter restløbetid

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris fremgår af nedenstående skema.

1.000 kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år	I alt
	8.748	10.010	17.667	62.357	53.247	152.029

Misligholdte og værdiforringede fordringer

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kredit- og lånetilsagn og garantier fordelt efter brancher, samt oversigt over nedskrivninger/hensættelser og udgiftsførte beløb fremgår af nedenstående skema.

	Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kredit- og lånetilsagn og garantier	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. nedskrivninger/hensættelser i løbet af perioden
	1.000 tkr.	1.000 tkr.	1.000 tkr.
Offentlige myndigheder	617	.0	
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	68.506	1.289	
Industri og råstofudvinding	7.211	9	
Energiforsyning	319	0	
Bygge- og anlæg	8.347	5	
Handel	21.640	3.552	
Transport, hoteller og restauranter	3.031	31	
Information og kommunikation	852	1	
Finansiering og forsikring	1.693	11	
Fast ejendom	5.560	90	
Øvrige erhverv	19.945	551	1
Private	147.321	438	

Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede forordninger

Faster Andelskasses primære markedsområde er afgrænset af områderne omkring Astrup og Lem, 6900 Skjern. Her er langt hovedparten af Andelskassens eksponeringer koncentreret, hvorfor en nærmere geografisk specifikation er udeladt.

Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko vedr. værdiforringede fordringer

Beskrivelsen af arten af justeringer, åbningsbalancer, beløb afsat til kreditrisikojusteringer i løbet af rapporteringsperioden (2018), beløb hensat eller tilbageført og evt. andre justeringer, samt lukkesaldi fremgår af nedenstående skema.

	Udlån 1.000 kr.	Kredittilsagn og uudnyttede Kreditfaciliteter 1.000 kr.	Garantidebitorer 1.000 kr.
Akkumulerende nedskrivninger	5.552	0	0
Bevægelser i året	1.547	0	45
Tilbageførsel af nedskrivninger	1.710	0	6
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån	159	0	0
Endeligt tabt tidligere individuelt nedskrevet	1	0	0
Akkumulerede nedskrivninger ultimo	5.229	708	39

Behæftede og ubehæftede aktiver

Skema A: Oplysninger om behæftede og ubehæftede aktiver

	Regnskabs- mæssig af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabs- mæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
	010	040	060	090
010 Indberettende instituts aktiver	0	0	363.422	
030 Aktieinstrumenter	0	0	19.444	19.444
040 Gældsinstrumenter	0	0	114.867	114.867
120 Andre aktiver	0		33.029	33.029

Anvendelse af kreditvurderingsbureauer

Faster Andelskasse anvender ikke kreditvurderingsbureauer.

Eksposering mod markedsrisiko

Risikovægtede poster med markedsrisiko

Pr 31.12.2018	Risikovægtede poster 1.000 kr	Kapitalkravet: 8 % af eksponeringen 1.000 kr
Vægtede poster med markedsrisiko:		
Gældsinstrumenter	27.209	2.177
Aktier	465	37
Kollektive investeringsordninger	0	0
Valutakursrisiko	242	19
Råvarerisiko	0	0
I alt vægtede eksponeringer mod markedsrisiko	27.916	2.233

Eksposering mod operationel risiko

Faster Andelskasse er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici som er. "Risiko for tab som følge af uheldige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer Andelskassen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Faster Andelskasse anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2018 udgør den operationelle risiko 13,6 procent af den samlede risikoeksponering og udgør 28,4 mio. kr. ultimo 2018, hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på 2,27 mio. kr.

Faster Andelskasse gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under Andelskassens opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag/solvensbehov.

Eksponering mod aktier m.v. der ikke indgår i handelsbeholdningen

Faster Andelskasse har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Faster Andelskasse påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive en lokal andelskasse. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at ejerandele hele tiden afspejler det enkelte instituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemgøres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Faster Andelskasse regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalvist., halvårligt eller helårligt – afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret eksternt part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

	1.000 kr.
Primo beholdning	15.573
Tilgang ved køb	131
Tilgang ved om klassificering	2
Urealiseret gevinst/tab	1.262
Realiseret gevinst/tab	16
Afgang ved salg	-465
Ultimo beholdning	16.519

Som følge af, at urealiserede gevinster/tab indgår i resultatopgørelsen, medregnes de også i kernekapitalen.

En ændring på 10 procent af den opgjort markedsværdi på aktier uden for handelsbeholdningen vil påvirke resultatet før skat med 1.652 kr.

Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen

Faster Andelskasses renterisiko uden for handelsbeholdningen består primært af renterisiko på fastforrentede ud- og indlån fra pantebreve.

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål, defineret som en generel ændring i renten på 1 procentpoint (standard rentechok). Renterisikoen opgøres løbende vi Andelskassens risikostyringssystemer. Per 31. december 2018 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til 0kr.

I FASTER Andelskasses solvensbehovsproces vurderes yderligere, om Andelskassens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint kombineret med et tip i rentekurven.

Eksposering mod securitiseringspositioner

Faster Andelskasse anvender ikke securitisering, hvorfor oplysningskravet ikke har relevans for Andelskassen.

Aflønningspolitik

Faster Andelskasses bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for Andelskassen, som er godkendt af repræsentantskabet. FASTER Andelskasse udbetaler ikke variable lønde dele til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Faster Andelskasse har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med Andelskassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Faster Andelskasse har ikke et Aflønningsudvalg.

Detaljeret specifikation af vederlag til de enkelte medlemmer af bestyrelsen og direktionen fremgår af FASTER Andelskasses årsrapport 2018.

Ingen personer i Andelskassen har en løn på over 1 mio. euro i regnskabsåret.

Gearing

Med CRR-forordningen introduceres gearingsgraden, som er et risikoneutralt mål for, hvor stor den regnskabsmæssige gearing må være. Gearingsgraden beregnes som kernekapital sat i forhold til Andelskassens uvægtede eksponeringer.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men i EU-kommissionens forslag til revision af CRR og CRD IV stilles der forslag om indførelse af et

gearingskrav for alle institutter på 3 procent, svarende til en maksimal gearing på 33 gange instituttets kernekapital.

Faster Andelskasse overholder dette krav, idet Andelskassens per 31. december 2018 er opgjort til 10,75% og en intern målsætning om, at gearingen ikke skal komme under 7%.

Overvågning af gearingsgraden indgår i Andelskassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til bestyrelsen.

Oplysninger om gearingsgrad pr. 31.12.2018

	1.000 kr.
Samlede eksponeringer til beregning	417.718
Kernekapital	44.888
Gearingsgrad	10,75%

IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko

Faster Andelskasse anvender ikke IRB-metoden, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for Andelskassen.

Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker

Vedr. CRR 453, litra a

Faster Andelskasse anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse

Et væsentligt element i styring af Andelskassens kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

De hyppigste forekommende former for sikkerheder ved eksponeringer i forhold til erhvervs kunder er pant i fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler samt virksomhedspant og fordringspant. De mest anvendte sikkerheder i forhold til privatkunder er pant i fast ejendom, biler og værdipapirer.

Faster Andelskasse kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Faster Andelskasse aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at Andelskassens har adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser over for Andelskassen.

Faster Andelskasse har således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at Andelskassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i Andelskassens kreditafdeling.

Hovedkategorier af sikkerheder

Faster Andelskasse anvender den udbyggende metode som kreditrisikoreducerende teknik ved opgørelsen af kapitalprocenten. Dette medfører at Andelskassen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder.

I CRR er det anført, hvilke finansielle sikkerheder Andelskassen kan anvende under den udbyggende kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der kun kan anvendes finansielle sikkerheder, som er udstedt af en virksomhed eller et land med særlig god rating.

Under hensyn til CRR afgrænsninger kan den finansielle sikkerhedsstilling, som banken normalt modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- Indlånsmidler
- Obligationer/gældsinstrumenter udstedt af stater samt ratede og ikke ratede kreditinstitutter
- Aktier – inden for og uden for et hovedindeks
- Investeringsforeningsbeviser

Garantistillere og kreditderivatmodtagere

Faster Andelskasse anvender garantier, som kreditrisikoreducerende middel ved opgørelsen af de risikovægtede poster, udstedt af følgende typer modparter:

- Centralregeringer
- Regionale og lokale myndigheder
- Kreditinstitutter

Markedskoncentrationer inden for sikkerhedsstilling

Faster Andelskasses sikkerheder er generelt jævnt fordelt i forhold til de respektive eksponeringsklasser, hvor eksponeringsklassen landbrug overstiger 10% af de samlede eksponeringer.

Kreditreducerende finansielle sikkerheder fordelt på eksponeringsklasser

Faster Andelskasse anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder til afdækning af kreditrisikoen. Skemaet nedenfor viser for hver enkel eksponeringsklasse sikkerhedernes dækning, dvs. den fuldt justerede størrelse af sikkerhederne inden for hver enkel eksponeringsklasse.

Eksponeringsklasse	Sikkerhedens værdi 1.000 kr.
Detaileksponeringer	396
Eksponeringer med pant i fast ejendom	0
Eksponeringer med misligholdelse	0

Garantistillere og kreditderivatmodtagere

Faster Andelskasse

IFRS 9 Overgangsordning

Kapitalkravsforordningen indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9-nedskrivninger på kapitalgrundlaget. Faster Andelskasse har besluttet ikke at benytte overgangsordningen, og Faster Andelskasses kapitalgrundlag, kapitalprocenter og gearingsgrad afspejler derved allerede den fulde virkning af IFRS 9.